

Visie bestaanszekerheid 2026 - 2029

Inkomenszekerheid

Gemeente Montferland

Inhoudsopgave

1. Vooraf
2. Respect en vertrouwen
3. Dicht bij de inwoner
4. Meedoen zo eenvoudig mogelijk
5. Onze pro actieve benadering
6. Inwoners met geldzorgen
7. Uitvoeringsagenda

Vooraf

Bestaanszekerheid is geen luxe, maar een fundamentele basis voor het welzijn van onze inwoners. Als gemeente Montferland willen wij actief bijdragen aan het alledaagse geluk van onze inwoners. Bestaanszekerheid omvat meer dan het voorzien in basisbehoeften; het is een recht dat iedereen toekomt, en als gemeente streven wij naar een inclusieve en ondersteunende gemeenschap. Noaberschap is een term die bij Montferland hoort.

Bestaanszekerheid is niet alleen een financiële kwestie, maar raakt ook wonen, welzijn en zorg. Wij richten ons in deze visie op een aantal onderdelen en kernwaarden gericht op inkomenszekerheid. Wij maken daarmee verbinding met de Participatiewet in Balans die per 1 januari 2026 in werking zal treden. Het doel van deze wet is om een evenwichtiger balans tussen verplichtingen en ondersteuning te brengen, waardoor meer maatwerk geleverd kan worden.

Respect en vertrouwen zijn kernwaarden. Wij benaderen inwoners op een gelijkwaardige manier, met aandacht voor hun mogelijkheden en behoeften. Wanneer iemand in een moeilijke situatie terecht komt, bieden we hulp die proactief, betrokken en respectvol is. Wij respecteren de mensen die van ons afhankelijk zijn. We luisteren aandachtig, bieden de ondersteuning die nodig is om zo tot een duurzame oplossing te komen.

Wij nemen meningen en ervaringen serieus. Wij vragen onze inwoners of en op welke manier wij hen kunnen ondersteunen. Wij kijken actief of mensen recht hebben op een regeling. Wij willen onze inwoners zo goed mogelijk informeren over de verschillende inkomensregelingen van de gemeente Montferland. Wij willen meedoen zo eenvoudig mogelijk maken. Wij maken onze informatie begrijpelijk en toegankelijk, zodat iedere inwoner weet waar die recht op heeft en welke mogelijkheden er zijn.

In het kader van de schuldhulpverlening willen wij gaan inzetten op preventie, omdat wij bijvoorbeeld steeds meer jongeren zien die in aanraking komen met schuldenproblematiek. Wij willen deze jongeren vroegtijdig in beeld krijgen, nog vóórdát financiële problematiek ontstaat. Naast onze inzet op preventie, bieden wij begeleiding en ondersteuning bij geldzorgen. Wij willen rust creëren voor mensen in financiële problemen.

Wij werken vanuit de bedoeling: dat betekent dat we ons richten op duurzame resultaten voor inwoners in plaats van op procedures en regels op zichzelf. Werken vanuit de bedoeling betekent maatwerk, ruimte voor professionele afwegingen en eenvoudige, doelgerichte dienstverlening. Wij stellen de mens centraal en sluiten aan bij wat mensen echt nodig hebben om mee te doen.

*Onze aanpak sluit aan bij de Visie Sociaal Domein 2024 – 2032.
We werken domein overstijgend, integraal en vanuit vertrouwen. Door
proactief te zijn, bouwen we aan een Montferland waarin iedereen mee kan doen,
zich gezien voelt en de ruimte krijgt om te ontwikkelen.*

Respect & vertrouwen

Wij hebben respect voor de mensen die (tijdelijk) van ons afhankelijk zijn. Dit betekent dat wij onze inwoners zien als mensen met een eigen verhaal. Met de juiste ondersteuning kunnen zij zelf de regie voeren over hun eigen leven. Elke inwoner doet er toe. Wij willen aansluiten bij wat mensen wél kunnen en bij wat zij belangrijk vinden.

De mensen die het vangnet van de gemeente het meeste nodig hebben, hebben vaak het minste vertrouwen in de overheid. Wij willen laten zien dat wij betrouwbaar zijn. We laten zien dat we luisteren en dat we doen wat we beloven.

Onze bejegening is respectvol en onze benadering is mensgericht: de mens staat centraal, niet het systeem.

Dit vinden wij belangrijk, want een respectvolle bejegening vergroot ook het vertrouwen in de overheid.

Wij stellen onze inwoners centraal. Dit betekent dat we maatwerk bieden en aandacht hebben voor onze kwetsbare inwoners die om verschillende redenen niet kunnen meedoen. Wij hebben aandacht voor laaggeletterdheid, psychische kwetsbaarheid, armoede en eenzaamheid. Wij kunnen onze ondersteuning afstemmen op de persoonlijke situatie van een inwoner.

Op basis hiervan willen wij bestaanszekerheid creëren en versterken.

Wat gaan we doen:

- We gaan investeren in persoonlijk contact met onze inwoners en nemen tijd voor het gesprek.
- De professional krijgt ruimte om besluiten te nemen en maatwerk te leveren. Dit doen wij door integraal te werken, de inwoner centraal te stellen en te werken vanuit de bedoeling.

Dicht bij onze inwoners

Wij geloven dat de kennis en ervaringen van onze inwoners onmisbaar zijn voor het optimaliseren van onze dienstverlening. Daarom betrekken wij ervaringsdeskundigen en inwonerspanels structureel bij het ontwikkelen, toetsen en verbeteren van onze dienstverlening. Zij helpen ons te begrijpen hoe inwoners benaderd willen worden en waar onze systemen nog tekortschieten. Deze werkwijze draagt bij aan beleid dat niet alleen uitvoerbaar is, maar ook menselijk en rechtvaardig.

Wederzijds vertrouwen

Wij vertrouwen de inwoner en werken eraan dat de inwoner ons vertrouwt. Onze manier van werken is eenvoudig; we gaan uit van vertrouwen, nabijheid en maatwerk. Wij nemen onze inwoners serieus en wij luisteren. Als iemand zich gehoord en gezien voelt, dan komt er ook vertrouwen.

Wij kijken mee als inwoners dat prettig vinden, en altijd in overleg. Dit doen wij niet vanuit controle, maar vanuit betrokkenheid en zorg. Het meekijken gebeurt altijd in overleg, met respect voor privacy en persoonlijke grenzen.

De boer op!

Wij komen achter ons bureau vandaan en komen daar waar onze inwoners zijn. Door zichtbaar te zijn in de samenleving, creëren we laagdrempeligheid en zijn wij beter benaderbaar.

Wij gaan in gesprek met inwoners en wij nemen hun ervaringen serieus.

We leren hun situatie beter kennen, begrijpen hun behoeften en kunnen gericht ondersteunen.

Op die manier kunnen we preventief handelen en escalatie van problemen voorkomen.

Wat gaan we doen:

- We zoeken actief samenwerking met inwoners, vrijwilligers en maatschappelijke partners.
- Wij luisteren naar onze inwoners.
- Wij betrekken ervaringsdeskundigen.
- Wij komen naar de inwoner toe en komen op plekken waar onze inwoners zijn.

Meedoen zo eenvoudig mogelijk

Wij willen meedoen zo eenvoudig mogelijk maken. Dit willen wij doen door vanuit de inwoner te werken; hiermee zetten we de inwoner centraal. Het vereenvoudigen omvat meerdere aspecten; de aanvraag, de behandeling, de communicatie. Eenvoud is ons uitgangspunt.

Alle informatie op één plek

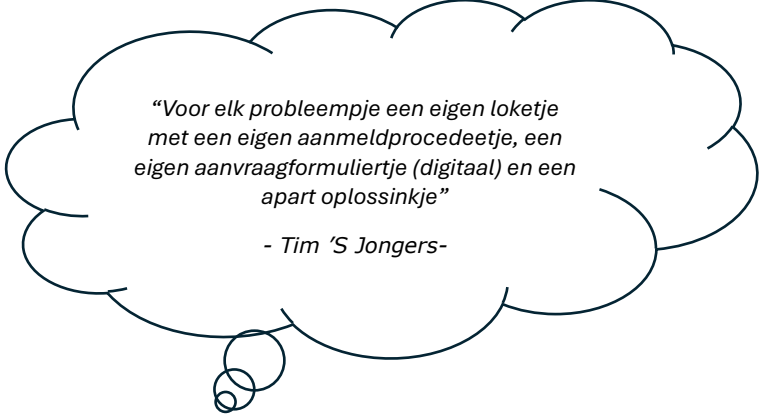
Inwoners mogen niet verdwalen in een oerwoud van loketten, websites en formulieren.

Wij werken aan één centrale plek waar alle relevante informatie over (minima-)regelingen en ondersteuning overzichtelijk wordt aangeboden.

Dit kan zowel fysiek als digitaal zijn, afhankelijk van de behoefte van de inwoner.

We zorgen dat deze informatie actueel, volledig en makkelijk vindbaar is.

Door de complexiteit van regelgeving te vertalen naar begrijpelijke en praktische informatie, verlagen we de drempel tot hulp en vergroten we het bereik van onze voorzieningen.

“Voor elk probleempje een eigen loketje met een eigen aanmeldprocedeeetje, een eigen aanvraagformuliertje (digitaal) en een apart oplossinkje”

- Tim 'S Jongers-

Minimale bewijslast

Een belangrijk uitgangspunt in het kader bij vereenvoudiging is het beperken van de bewijslast voor inwoners. We erkennen dat het verzamelen van documenten en verklaringen vaak een drempel vormt. Daarom hanteren we het principe van vertrouwen: we vragen alleen wat strikt noodzakelijk is en zoeken waar mogelijk zelf aanvullende informatie op. Dit verlaagt de administratieve druk en maakt het aanvragen van ondersteuning eenvoudiger en toegankelijker. Waar mogelijk kennen we regelingen ambtshalve en meerjarig toe.

Eenvoudig communicatie

Een belangrijk onderdeel in het kader van de vereenvoudiging is het informeren van inwoners over de verschillende inkomensregelingen die beschikbaar zijn binnen de gemeente Montferland. We beseffen dat veel regelingen onbekend blijven of als ingewikkeld worden ervaren. Daarom zetten we in op begrijpelijke communicatie, toegankelijke informatie en persoonlijke toelichting. We willen dat inwoners weten wat er mogelijk is, en dat zij zich gesteund voelen in het benutten van die mogelijkheden.

Onze processen, communicatie en systemen toetsen we structureel op begrijpelijkheid en toegankelijkheid. Informatie over regelingen en ondersteuning moet helder zijn, zonder vakjargon of complexe formuleringen.

Iedereen heeft het recht om te begrijpen.

Wat gaan we doen:

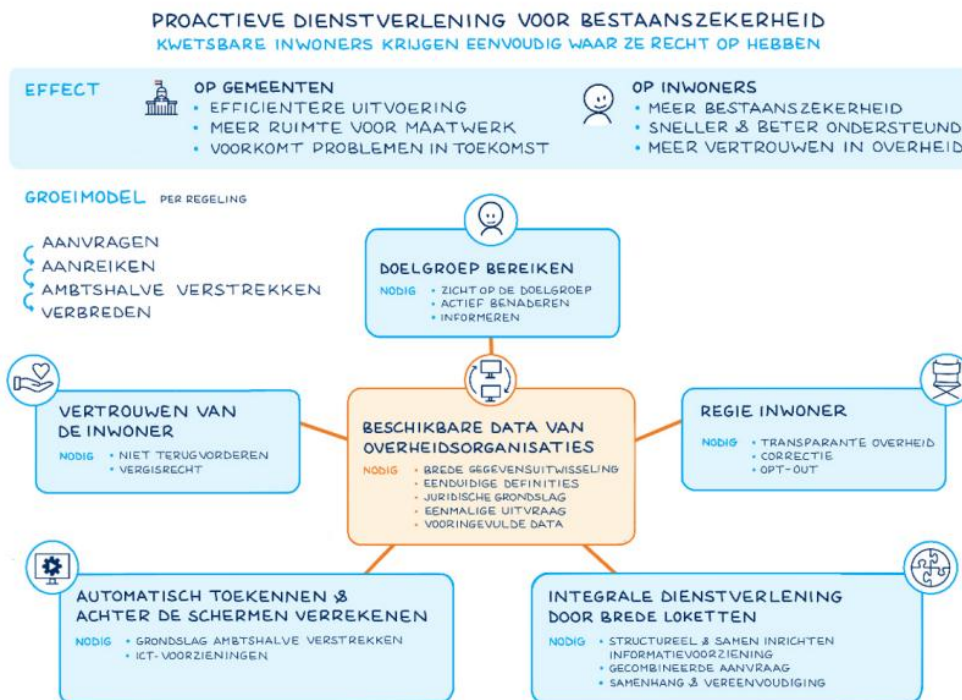
- Om de toegang tot (minima-)regelingen verder te vereenvoudigen, werken wij toe naar één gestandaardiseerde aanvraagprocedure. Eén aanvraag, één beoordeling, één duidelijk antwoord.
- Wij kennen inkomensvoorzieningen waar mogelijk, meerjarig toe.
- Wij kennen inkomensvoorzieningen, waar mogelijk, ambtshalve toe.
- Wij communiceren in heldere en begrijpelijke taal, zodat de inwoner weet waar die aan toe is.

Pro actieve dienstverlening

Proactieve benadering

Wij benaderen onze inwoners actief. We wachten niet tot zij zich melden, maar zoeken hen op vanuit betrokkenheid en respect. Proactieve dienstverlening betekent dat we als gemeente zelf in beweging komen: we signaleren, verbinden en ondersteunen voordat eventuele problemen groter worden.

Wij willen inwoners actief wijzen op de mogelijkheden die zij hebben voor inkomensregelingen. Daarmee willen we het niet-gebruik van voorzieningen te verminderen en voorkomen dat mensen onnodig in financiële problemen of sociale problemen terechtkomen. Door in een vroeg stadium contact te leggen, kunnen we preventief werken aan duurzame oplossingen.

Bron: VNG

Zichtbaarheid

Wij geloven in de kracht van ontmoeting. Daarom organiseren wij themabijeenkomsten voor inwoners of sluiten aan bij bestaande initiatieven in de dorpen en wijken. We zijn zichtbaar, benaderbaar en herkenbaar. We willen geen anonieme overheid zijn, maar juist de verbinding leggen met onze inwoners.

Door fysiek aanwezig te zijn, verlagen we de drempel tot ondersteuning en vergroten we de toegankelijkheid van onze dienstverlening. Op die manier willen we werken aan vertrouwen, door te laten zien dat we er zijn.

Proactieve dienstverlening betekent voor ons: de inwoner actief opzoeken en niet afwachten. Het vraagt lef en samenwerking tussen afdelingen en (externe) partners.

Wat gaan we doen:

- Wij willen onze inwoners actief wijzen op mogelijkheden van inkomensvoorzieningen. Wij zetten de VoorzieningenWijzer structureel en veelvuldig in.
- We organiseren laagdrempelige inloopmomenten in dorpen en wijken. Hiervoor kunnen wij bijvoorbeeld aanwezig zijn in dorpshuizen. Hierdoor kunnen inwoners makkelijker vragen stellen of hun zorgen delen.
- Wij kennen (minima-)regelingen ambtshalve en meerjarig toe, waar mogelijk.

Inwoners met geldzorgen

De gemeente als schuldeiser

De gemeente als schuldeiser: Gemeenten spelen een belangrijke rol bij het waarborgen van bestaanszekerheid en het zorgen voor een voorspelbaar inkomen voor inwoners. Uit onderzoek van Divosa blijkt dat de meest genoemde oorzaak van terugvorderingen het te laat doorgeven van inkomen is; daarnaast dragen onduidelijke regels, administratieve vertragingen en onvolkomenheden in processen bij aan problemen. Enerzijds hebben wij dus een belangrijke taak om inkomen veilig en voorspelbaar te houden, maar anderzijds kunnen onze werkwijzen rondom vorderingen die zekerheid juist bestaanszekerheid onzeker maken.

Wij nemen onze verantwoordelijkheid als schuldeiser en gaan onderzoeken hoe we proactiever kunnen handelen om terugvorderingen te voorkomen. Dat betekent dat we kritisch naar onze eigen werkwijze kijken en de verantwoordelijkheid niet automatisch bij de inwoner leggen. Naast betere voorlichting en informatievoorziening kijken we ook zorgvuldig naar de vraag wanneer we wél en wanneer we niet invorderen. Waar mogelijk werken we mee aan betalingsvoorstellen en houden we rekening met de persoonlijke situatie van de inwoner.

Preventie als uitgangspunt

Wij willen financiële problemen zoveel mogelijk voorkomen. Dit betekent dat we inzetten op vroegsignalering en begeleiding bij geldzorgen. Wij zorgen ervoor dat financiële problemen vroegtijdig worden gesignaleerd, zodat problematische schulden kunnen worden voorkomen. We benaderen inwoners proactief, bieden laagdrempelige ondersteuning en werken samen met interne- en lokale partners om signalen snel op te vangen. Preventie is geen aparte lijn, maar een integraal onderdeel van onze visie op bestaanszekerheid. Financiële educatie vormt een belangrijk aspect in de preventieve aanpak.

Aandacht voor jongeren

We zien dat steeds meer jongeren in beeld komen die financiële uitdagingen ervaren. Zij groeien op in een complexe samenleving waarin digitale verleidingen, prestatiedruk en onzekerheid samenkomen. Jongeren zijn extra kwetsbaar voor schulden, zeker bij de overgang naar zelfstandigheid. Daarom willen wij hen vroegtijdig bereiken.

Door het geven van trainingen en financiële voorlichting krijgen inwoners inzicht in hun inkomen en uitgaven. Met name bij jongeren is dit een aandachtspunt, omdat zij in een andere levensfase komen wanneer zij 18 jaar worden. Bij gebrek aan kennis of hulp, kunnen schulden snel oplopen en gevolgen hebben voor hun toekomst.

Rust en ruimte

Voor inwoners die al te maken hebben met schulden, willen wij rust creëren. Financiële stress heeft een verlamkend effect op het dagelijks functioneren en belemmert ontwikkeling. Daarom bieden wij ondersteuning die verder gaat dan advies. In specifieke gevallen kunnen wij schulden overnemen, waardoor een stabiele financiële basis ontstaat. Dit geeft mensen ademruimte en perspectief. Vanuit rust ontstaat er ruimte voor activering en participatie.

Door in te zetten op preventie, vroegsignalering en het creëren van rust, krijgen mensen weer grip op hun leven en is er weer ruimte om mee te doen.

Wat gaan we doen:

- We zetten in op financiële educatie, coaching en het versterken van vertrouwen, zodat inwoners weer grip krijgen op hun geldzaken voordat er problemen ontstaan.
- Wij kijken naar ons eigen handelen en proberen terugvorderingen zoveel mogelijk te voorkomen.
- Wij hanteren als schuldeiser een beleid dat zo soepel mogelijk is voor inwoners die het niet kunnen betalen.

Uitvoeringsagenda

Respect & Vertrouwen: Hoe gaan we dit doen?

Wanneer: vanaf Q1-Q2 2026

- We gaan investeren in persoonlijk contact met onze inwoners en nemen tijd voor het gesprek. Dit doen wij door te regelen dat inwoners een vast aanspreekpunt binnen de gemeente krijgen. Een vaste werkcoach en consulent, zodat inwoners niet weer het zelfde verhaal hoeven te vertellen.
Wij gaan het project 'Ken je klant' continueren en uitbreiden naar een reguliere werkwijze, zodat inwoners gesproken en gezien worden.
- De professional krijgt ruimte om besluiten te nemen en maatwerk te leveren. Dit doen wij door integraal te werken, de inwoner centraal te stellen en te werken vanuit de bedoeling. Wij trainen onze professionals zodat zij kunnen investeren in maatwerk. Wij geven onze professionals trainingen over het centraal stellen van de inwoner.

Dicht bij onze inwoners: Hoe gaan we dit doen?

Wanneer: vanaf Q2 2026

- Wij gaan inloopsprekuren organiseren. Onze professionals zitten minimaal één ochtend per week aan een balie, waardoor persoonlijk contact mogelijk is. Op beide locaties.
- Wij komen naar de inwoner toe en komen op plekken waar onze inwoners zijn. Wij organiseren mobiele spreekuren op locaties waar doelgroepen komen (bijv. Welcom, dorpshuis, bibliotheek).
- We zoeken actief samenwerking met de Sociale Raad, vrijwilligers en maatschappelijke partners. Wij creëren een platform waarvoor de genoemde partners uitgenodigd zullen worden.
- Wij luisteren naar onze inwoners. Wij betrekken ervaringsdeskundigen. Naar aanleiding van onze gesprekken met ervaringsdeskundigen zullen wij in het tweede kwartaal een groep samenstellen waar ervaringsdeskundigen aan deelnemen. Deze input gebruiken wij voor de verbetering van onze dienstverlening en beleid.

Meedoen zo eenvoudig mogelijk: Hoe gaan wij dit doen?

Wanneer: Q1 2026 – Q4 2026

- Om de toegang tot (minima-)regelingen verder te vereenvoudigen, werken wij toe naar één gestandaardiseerde aanvraagprocedure. Eén aanvraag, één beoordeling, één duidelijk antwoord. Dit zal in kalenderjaar 2026 nader in beeld worden gebracht via het deelproject Bestaanszekerheid in het kader van de Maatschappelijke Agenda.
- Wij kennen inkomensvoorzieningen waar mogelijk, meerjarig toe. Wij maken gebruik van het inlichtingenbureau, waardoor inwoners minder bewijsstukken hoeven in te leveren. Wij vragen alleen bewijsstukken op als het echt moet.
- Wij kennen inkomensvoorzieningen, waar mogelijk, ambtshalve toe. Wij maken gebruik van het inlichtingenbureau, waardoor inwoners minder bewijsstukken hoeven in te leveren. Wij vragen alleen bewijsstukken op als het echt moet.
- Wij communiceren in heldere en begrijpelijke taal, zodat de inwoner weet waar die aan toe is. Voor onze inwoners die niet digitaal vaardig zijn, zorgen wij dat zij een papieren aanvragen kunnen inleveren.
- Wij zorgen voor minimaal 2 interne trainingen over laaggeletterdheid en de aanpak van basisvaardigheden. Wij hebben als gemeente een lokaal plan basisvaardigheden, waarin de interne aanpak basisvaardigheden een onderdeel van is.

Pro actieve dienstverlening: Hoe gaan we dit doen?

Wanneer: vanaf Q3-Q4 2026

- Wij willen onze inwoners actief wijzen op mogelijkheden van inkomensvoorzieningen. Wij zetten de VoorzieningenWijzer structureel en veelvuldig in. Niet alleen informeren wij onze inwoners, maar wij laten hen zien hoe dit instrument werkt. Wij gaan het gebruik van de VoorzieningenWijzer inbouwen in ons proces.
- We organiseren laagdrempelige inlooptmomenten in dorpen en wijken. Hiervoor kunnen wij bijvoorbeeld aanwezig zijn in dorpshuizen. Hierdoor kunnen inwoners makkelijker vragen stellen of hun zorgen delen.
- Wij kennen (minima-)regelingen ambtshalve en meerjarig toe, waar mogelijk. Wij maken gebruik van het inlichtingenbureau, waardoor inwoners minder bewijsstukken hoeven in te leveren. Wij vragen alleen bewijsstukken op als het echt moet.

Inwoners met geldzorgen: Hoe gaan wij dit doen? Wanneer: Vanaf Q1 2026

- We zetten in op financiële educatie, coaching en het versterken van vertrouwen, zodat inwoners weer grip krijgen op hun geldzaken voordat er problemen ontstaan.
- Wij kijken naar ons eigen handelen en proberen terugvorderingen zoveel mogelijk te voorkomen. Wij gaan onze beleidsregels Terugvordering & verhaal herijken. Deze beleidsregels zullen uiterlijk 1 juli 2026 in werking treden.
- Wij hanteren als schuldeiser een beleid dat zo soepel mogelijk is voor inwoners die het niet kunnen betalen. Wij gaan onze beleidsregels Terugvordering & verhaal herijken. Deze beleidsregels zullen uiterlijk 1 juli 2026 in werking treden.

Wij maken een Beleidsplan Schuldhulpverlening die met ingang van 1 januari 2026 in werking treedt. Daarnaast wordt een uitvoeringsplan Financieel Loket gemaakt. Voor de concrete acties verwijzen wij naar deze documenten.

In Q3 2027 zal de voortgang van de Visie Bestaanszekerheid in beeld worden gebracht, zodat we kunnen zien hoe ver wij op weg zijn.